

Základní škola
s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů
Buzulucká 392, 415 03 Teplice

ŠVP ŠD

ZŠ s RVMP Buzulucká 392, Teplice 415 03		
ŠVP ŠD		
Čj.: 15/2023	Účinnost od: 1.9.2023	
Spisový znak: 3.3.1	Skartační znak: A 5	
Změny: str. 2		
Číslo:1	Datum: 1. 9. 2024	Provedl:

Obsah

Identifikační údaje.....	2
Školní družina	3
Charakteristika zařízení.....	3
Konkrétní cíle vzdělávání.....	3
Formy vzdělávání.....	4
Požadavky pro volný čas.....	4
Kompetence.....	4
Obsah vzdělávání	6
Délka a časový plán vzdělávání	9
Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	10
Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání	10
Popis materiálních podmínek	11
Popis personálních podmínek.....	11
Popis ekonomických podmínek	11
Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví.....	11
Poučení o zásadách bezpečného chování a soužití ve školní družině	12
Zveřejnění vzdělávacího programu	12

Identifikační údaje

Název školy: *Základní škola s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů*

Adresa školy: *Buzulucká 392, 415 03 Teplice*

Jméno ředitele: *Mgr. Bc. Josef Kopřiva*

Vedoucí školní družiny: *Bc. Alena Kalodová*

E-mail: *buzulka@centrum.cz*

Webové stránky školy: *www.buzulka.cz*

Platnost dokumentu: od 1. září 2023

Pedagogická rada projednala na svém jednání dne 20. 6. 2023.

Školská rada projednala dne 1. 7. 2023

razítko školy

ředitelka školy

Školní družina

Školní vzdělávací program školní družiny je zpracován v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, a s vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

Charakteristika zařízení

Školní družina je součástí Základní školy s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů. Zájmové vzdělávání uskutečňujeme s dětmi mladšího školního věku.

Školní družina je umístěna v samostatném pavilonu, každé oddělení má svoji klubovnu. Děti ŠD mohou využívat počítačovou učebnu, interaktivní tabuli (součást dvou kluboven), školní hřiště, tělocvičnu, zahradu, školní knihovnu, dvůr s pingpongovými stoly, pozemek a kuchyňku, vše je v areálu školy.

Konkrétní cíle vzdělávání

Při stanovování cílů vycházíme z obecných cílů vzdělávací soustavy:

- klademe důraz na věkové a individuální zvláštnosti dětí
- při rozvoji osobnosti dítěte klademe důraz na mravní a duchovní hodnoty, na osobní spokojenost a pohodu dítěte, podporujeme tělesný rozvoj a zdraví, systematicky rozvíjíme řeč dítěte, podporujeme zájem o poznání nových věcí, rozvoj přirozené aktivity a zvědavosti dítěte
- včleňujeme zásady inkluze a respektování antidiskriminačních principů, které jsou založeny nikoliv na rovnosti, ale na spravedlnosti
- vedeme děti ke smysluplnému využívání volného času
- snažíme se dětem poskytovat dostatek námětů pro zájmovou činnost
- vedeme děti k pochopení a uplatňování zásad demokracie, základních lidských práv a svobod, smyslu pro sociální citění a soudržnost, solidarita se slabými
- utváření respektu k etnickým menšinám, k identitě každého jedince
- uplatňujeme princip rovnosti mezi děvčaty a chlapci hlavně při hrách
- seznamujeme děti s našimi národními tradicemi (nářečí, zvyky, kroje) i s ostatními světovými kulturami
- vedeme děti k zájmu o životní prostředí a jeho ochranu, důraz klademe na třídění odpadu v družině i rodinách, péči o zeleň

Naší snahou je, aby vztah s rodiči byl založen na partnerských vztazích – na oboustranné důvěře, otevřenosti, vstřícnosti, respektu a ochotě spolupracovat.

Konkrétních cílů dosahujeme zejména pravidelnou činností ve ŠD.

Formy vzdělávání

Základním prostředkem práce v družině je hra.

Zájmové vzdělávání probíhá v následujících formách:

- pravidelná činnost (každodenní činnost je obsažena v týdenní skladbě zaměstnání, kterou přizpůsobujeme dané situaci)
- příležitostná činnost (besídky, slavnosti, celodružinové akce)
- osvětová činnost - informační (shromažďování a poskytování informací pro děti v oblasti prevence sociálně patologických jevů)
- spontánní činnost při ranních i odpoledních koncových činnostech, při odpočinkových, klidových i rekreačních činnostech, ale i při pobytu venku
- odpočinkové činnosti (klidové a rekreační)
- příprava na vyučování (didaktické hry, tematické vycházky)

Požadavky pro volný čas

Při tvorbě vzdělávacího programu zohledňujeme i některé požadavky na pedagogiku volného času:

- požadavek pedagogického ovlivňování volného času – motivace činnosti (vyvarovat se stereotypu)
- požadavek dobrovolnosti – všechny činnosti jsou přiměřené věku dětí, děti je vykonávají dobrovolně a na základě vzbuzeného zájmu a motivace
- požadavek zajímavosti a aktivity – činnost atraktivní s využitím jiných námětů a postupů, než znají ze školy (pestrost)
- požadavek citlivosti a citovosti – z činnosti, které děti vykovávají, by si měly odnášet kladné emoce (z pochvaly, z dobře vykonané práce, z překonání překážek, z objevování nového)
- požadavek seberealizace – při činnosti dítě objevuje své schopnosti, možnosti, pokud jsou jeho výsledky kladně hodnoceny, vytváří si žádoucí sociální kontakty

Kompetence

Činností školní družiny a pedagogickým působením děti získávají následující kompetence:

Kompetence k učení

- aktivně se zapojuje do nových činností
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje a všímá si souvislosti
- získává elementární poznatky o světě lidí, který dítě obklopuje
- klade otázky a hledá na ně odpovědi
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, započatou práci se snaží dokončit
- snaží se zhodnotit své výkony,
- získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění okolo sebe i problémů v bezprostředním okolí
- řeší problémy, na které stačí, rozlišuje správná a chybná řešení
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými, apod.)
- průběžně rozvíjí svou slovní zásobu, aktivně jí používá k dokonalejší komunikaci
- využívá informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knihy, počítač, atp.) vhodně formuluje

Kompetence sociální a personální

- umí rozhodovat o svých činnostech, vytváří si svůj názor a vyjádří jej, dokáže se prosadit i podřídit při společných činnostech
- uvědomuje si odpovědnost za své jednání, nese za něj důsledky
- projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomáhá slabším
- rozpozná nevhodné chování, odmítá ho a dokáže se mu bránit
- při setkání s neznámými lidmi se chová opatrně
- dokáže tolerovat odlišnost lidí

Kompetence občanské, činnostní a pracovní

- učí se plánovat, organizuje, řídit, vyhodnocovat své činnosti
- k povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce druhých
- chápe potřebu dodržovat pravidla společného soužití s vrstevníky
- dbá na zdraví své i ostatních

Klíčové kompetence k naplnění volného času

- umí si vybrat zábavnou činnost dle vlastních schopností
- rozvíjí své zájmy ve skupině i individuálně
- učí se rozlišit vhodné a nevhodné druhy zábavy

Obsah vzdělávání

Při tvorbě vzdělávacího programu vycházíme z jednotlivých oblastí RVP ZV pro základní vzdělávání:

- jazyková komunikace
- člověk a jeho svět
- člověk a společnost
- člověk a příroda
- umění a kultura
- člověk a zdraví
- člověk a svět práce

Jazyková komunikace

vybavujeme děti jazykovými dovednostmi a znalostmi, které umožňují správné vyjadřování a vnímání a schopností užívat češtiny jako mateřského jazyka v mluvené podobě.

Interaktivní řečové dovednosti

- pravidla komunikace v běžných každodenních situacích
 - pozdrav, poděkování, představování (aktivně se zapojuje do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem/
 - jednoduchá sdělení – oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování, reakce na poděkování, prosba, žádost, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci

Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, zájmová činnost, sport péče o zdraví, stravování, město, oblékání, nákupy, příroda, počasí.

V literární oblasti postupně získávají základní čtenářské návyky, interpretace a reprodukce literárního textu. Zážitek čtení a naslouchání, přednes, volná reprodukce slyšeného textu a výtvarné vyjádření. Verbální i neverbální komunikace se vhodně rozvíjí i prostřednictvím dramatické činnosti. Při vystupování v kolektivu získávají sebedůvěru a prosazení sebe sama.

Člověk a jeho svět

Tato část vymezuje vzdělávací oblast týkající se člověka, rodiny, společnosti a vlasti. Vzdělávací obsah této oblasti je členěn do tematických okruhů.

- Místo, kde žijeme

- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

V tematickém okruhu „**Místo, kde žijeme**“ děti poznávají nejbližší okolí, chápou organizaci života v rodině, ve škole a ve společnosti. Důraz klademe na dopravní výchovu, praktické poznávání regionálních skutečností a nacházení souvislostí mezi nimi (domov, bydliště, okolí školy a bezpečná cesta do školy).

V tematickém okruhu „**Lidé kolem nás**“ upevňujeme základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, význam tolerance, pomoci a úcty, snášenlivosti a solidarity (rozdělujeme blízké příbuzenské vztahy v rodině, chápeme potřebu různých povolání, projevujeme toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům). V mediální výchově rozlišujeme skutečnost od příběhu, poukážeme na nevhodnost některých reklam.

V tematickém okruhu „**Lidé a čas**“ vycházíme od neznámějších událostí v rodině, děti učíme orientovat v čase, využívat časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, objasňovat historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů (orientace v čase a časový řád – určování času, kalendáře, letopočet, generace, režim dne a roční období).

V tematickém okruhu „**Rozmanitost přírody**“ děti seznamujeme s živou a neživou přírodou na základě praktických zkušeností /vycházky, pobyt v přírodě/, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, třídíme odpad – význam třídění, aktivně zapojujeme děti do projektu školy o získání titulu Ekoškola, pečujeme o pokojové květiny ve školní družině a zeleň v okolí pavilonu ŠD.

V tematickém okruhu „**Člověk a jeho zdraví**“ děti informujeme o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, první pomoci a o odpovědnosti za své zdraví. Uvědomují si důležitost zdravé výživy, pitného režimu, osobní hygieny a učí se předcházet úrazům. Tyto kompetence děti získávají při pravidelném pobytu venku, na vycházkách a tělovýchovných aktivitách.

Člověk a společnost

Důležitými prvky v dané oblasti je výchova k toleranci a respektování lidských práv, výchova k úctě k přírodnímu i kulturnímu prostředí a prevence rasistických postojů.

Kompetence získané v této oblasti:

- pravidla vhodného chování
- dělba a důležitost každé práce
- respektování odlišných názorů
- tolerantní postoj k menšinám
- řešení případných konfliktů nenásilným způsobem
- aktivní vystupování proti vandalskému chování

- ochrana lidských práv a práv dětí

I přes členství v EU nezapomínáme na historický původ českého národa, na jeho tradice a úctě ke státním symbolům, státním svátkům a významným dnům.

Člověk a příroda

Tematicky navazuje na oblast Člověk a jeho svět

- prohlubujeme a upevňujeme kompetence získané ve školním vyučování
- zapojujeme se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodě, vlastnímu zdraví i zdraví ostatních

Umění a kultura

Tato vzdělávací oblast učí děti chápat kulturu jako výsledky duchovní činnosti i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, stolování, práce).

Při seznamování s výtvarným, hudebním, ale také literárním a dramatickým uměním rozvíjíme specifické citění a vnímavost jedince k uměleckému dílu.

V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny kompetence dětí

- výtvarné a pracovní činnosti: rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity, ověřování komunikačních účinků
- hudební činnosti: využívání a prohlubování hudebních a pohybových schopností, rozvoj hudebního sluchu, zachycování rytmu

Tato vzdělávací oblast přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví, s nimiž děti seznamujeme a učíme je využívat ve svém životě. Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty:

- zdravý styl života
 - režim dne
 - hygienické návyky
 - stravovací návyky /pitný režim, složení stravy/
 - pohybové činnosti /rekreační a výkonnostní sport, tělesná zdatnost, pohyb v přírodě/
 - poučení o zdravotní prevenci
- kvalita mezilidských vztahů
 - respektování sebe sama i druhých,
 - chování podporující dobré vztahy,
 - dialog (kamarádství, přátelství,)
 - pravidla soužití (rodina, škola)
- zdravotně preventivní chování
 - regenerace organismu (dostatečný pohyb a pobyt venku)

- předcházení úrazům (nebezpečné chování, nevhodné hry)
- odmítání škodlivých a návykových látek (dlouhý čas strávený u počítače)
- svěření se zdravotním problémem (odborná pomoc)
- hry s nácvikem, poskytnutí první pomoci
- znalost telefonních čísel na tísňová volání

Člověk a svět práce

Vede děti k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti. Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Práce s drobným materiálem

- vytváříme jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů – papír a karton, modelovací hmota, textil, přírodniny
- pracujeme podle slovního návrhu a předlohy
- využíváme při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- udržujeme pořádek na pracovním místě a dodržujeme zásady hygieny a bezpečnosti

Konstrukční činnosti

- provádíme při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- dodržujeme zásady hygieny a bezpečnost práce

Pěstitelské práce

- provádíme pozorování přírody
- pečujeme o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin a plodin na školním pozemku
- péče o záhony – pletí, zalévání

Příprava pokrmů

- připravíme tabuli pro jednoduché stolování
- dodržujeme pravidla správného stolování a společenského chování /správné používání jídelního příboru apod./
- klademe důraz na konzumaci zdravé výživy /nevhodnost sladkostí/

Délka a časový plán vzdělávání

Časový plán je tvořen pro daný školní rok. Dítě je přijímáno do ŠD na jeden školní rok.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

V našem zařízení pro zájmovou vzdělávací činnost uskutečňujeme zájmové vzdělávání individuální formou, tím se rozumí začlenění jednoho či více dětí do běžných organizačních aktivit.

Děti se speciálními potřebami mají právo na přístup, který odpovídá jejich potřebám a možnostem, kterým jsou přizpůsobeny i podmínky výchovné práce ve školní družině.

Usilujeme o to, aby znevýhodnění těchto dětí bylo v rámci kolektivu minimální. Děti pozitivně motivujeme, začleňujeme je do běžného kolektivu, individuálním tempem rozvíjíme jejich schopnosti, úzce spolupracujeme s rodiči.

Pro zájmové vzdělávací potřeby jsou vymezeny personální, technické, materiální a organizační oblasti.

Personální oblast

- dostatečné personální zajištění aktivit

Technická oblast

- bezbariérové přístupy /jsou vybudovány do školy a centrální šatny/

Materiální oblast

- možnost návštěvy ICT učebny, interaktivní tabule
- využití Ipadů
- didaktické hry
- knihy
- sportovní náčiní

Organizační oblast

- spolupráce s rodiči či zákonnými zástupci dětí

Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

Podmínky přijímání uchazečů a podmínky ukončování vzdělávání jsou upřesněny ve Vnitřním řádu školní družiny. Vnitřní řád školní družiny dostávají děti, rodiče nebo zákonní zástupci uchazečů zájmového vzdělávání k podpisu v družinovém notýsku.

Doklady o ukončení zájmového vzdělávání nejsou vydávány.

Popis materiálních podmínek

Školní družina má 7 kluboven, sborovnu ŠD, kabinet pro uložení pomůcek, šatny, sociální zařízení a chodbu vybavenou policemi na odkládání aktovek. Jednotlivé klubovny jsou vybaveny nábytkem s dostatečným úložným prostorem, pracovními stoly a židlemi, sedacím čalouněným nábytkem, hračkami, stavebnicemi, stolními hrami, časopisy a sportovním náčiním. K dispozici je rovněž televize a videopřehrávač, DVD přehrávač a interaktivní tabule. Všechna oddělení ŠD jsou vymalována pastelovými barvami a jsou vybavena nábytkem odpovídajícím vzrůstu a věku dětí. Pro pohyb dětí venku využíváme tělovýchovný areál školy, zahradu, případně parky a další místa města Teplice.

Popis personálních podmínek

Výchova a zájmové vzdělávání dětí vyžaduje odborný, citlivý a maximálně odpovědný přístup vychovatelů. V našem zařízení zajišťuje zájmové vzdělávání kvalifikovaný tým pěti pedagogů volného času s dlouholetou praxí. Vychovatel je iniciátorem a průvodcem dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí. Probouzí v dětech aktivní zájem o okolí a komunikaci. Podněcuje přirozenou zvědavost dítěte, chuť objevovat i odvahu projevit se. Během celého pedagogického působení rozvíjíme sociální kompetence důležité nejen pro učení, ale i pro další rozvoj dětí.

Vychovatelé se dále vzdělávají buď v akreditovaných kurzech, které nabízí a organizuje vedení školy nebo samostudiem. Náš pedagogický tým má potřebné právní vědomí, zná bezpečnostní předpisy pro práci s dětmi.

Popis ekonomických podmínek

Zájmové vzdělávání ve školní družině se zpravidla poskytuje za úplatu, jejíž výši určuje zřizovatel školy.

Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny

Program ŠD zaměříme na:

- dostatek relaxace a aktivního pohybu dětí
- vhodný stravovací a pitný režim (pitný režim zajišťuje vychovatel)
- zajištění odpovídajícího světla, tepla, větrání a čistoty
- ochranu žáků před úrazy (poučení dětí o bezpečném chování ve ŠD, při pobytu venku i v době prázdnin)
- dostupnost prostředků první pomoci (lékárnička je umístěna ve sborovně školní družiny, k dispozici jsou i mobilní lékárničky pro případ vycházky – pravidelně kontrolováno a

doplňováno), kontaktů na lékaře a praktická dovednost vychovatelek k poskytnutí první pomoci

- poučení o bezpečném chování dětí na začátku školního roku a před každými prázdninami je zapsáno v přehledu výchovně - vzdělávací práce
- poučení před započítím každé činnosti s dětmi a dle potřeby kdykoliv v jejím průběhu /s riziky, pravidly hry, terénem/

Psychosociální podmínky

- vytváření příjemného prostředí
- respektování potřeb jednotlivce
- věková přiměřenost
- ochrana dětí před násilím, šikanou a ostatními patologickými jevy
- spoluúčast dětí na životě školní družiny
- včasná informovanost dětí i rodičů o činnosti ŠD prostřednictvím družinových notýsků

Poučení o zásadách bezpečného chování a soužití ve školní družině

- 1) Zacházení s otevřeným ohněm, zásady bezpečného pohybu po areálu školy.
- 2) Zákaz nošení a používání nebezpečných předmětů, zbraní a předmětů, které se zbraně dají použít, výbušnin, pyrotechnických výrobků a jiných obdobných předmětů ohrožujících život a zdraví dalších osob.
- 3) Zákaz konzumace omamných a psychotropních látek, alkoholu, tabákových výrobků jiných zdraví nebezpečných jedů.
- 4) Povinnost ohlásit neprodleně pracovníkům školy každý případ, kdy je žák svědkem situace, během které je na jiného žáka vykonáván nátlak ze strany spolužáků.
- 5) Povinnost ohlásit neprodleně pracovníkům školy každý případ, kdy je na žáka vykonáván nátlak ze strany spolužáků.
- 6) Každý je odpovědný za škodu, kterou svým jednáním způsobil a došlo-li během toho jednání k porušení některé z právních povinností a to i v případě, že škoda byla způsobena z nedbalosti.
- 7) V případě spáchání protiprávního jednání /krádeže, projevy školního násilí, přestupky, trestné činy/ splní škola neprodleně ohlašovací povinnost směrem k orgánům sociálně-právní ochrany dětí a zákonným zástupcům nezletilého dítěte.
- 8) Pravidla bezpečného přesunu mezi jednotlivými budovami školy, přesunu do školy a ze školy.
- 9) Pravidla udělování sankcí za porušení družinového řádu.
- 10) Pravidla bezpečného chování při praktických činnostech.
- 11) Pravidla bezpečného chování v silničním provozu.
- 12) Pravidla bezpečného chování při dalších oblíbených činnostech /koupání, zimní sporty/.
- 13) Pravidla bezpečného chování v přírodě.

Zveřejnění vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program bude zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup; každý do něj může nahlížet, lze si pořizovat opisy, výpisy a kopie.